

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Součkové a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Milana Kamlacha v právní věci žalobce **A. S.**, zastoupeného Mgr. Ondřejem Adametzem, advokátem se sídlem Pekařská 12, Brno, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, odbor azylové a migrační politiky, se sídlem Nad Štolou 3, pošt. schránka 21/OAM, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 9. 2003, č. j. U-695/VL-11-P06-2000, vedené u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 36 Az 882/2003, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 6. 1. 2005, č. j. 36 Az 882/2003 - 43,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se z a m í t á .**
- II.** Žalovanému **se n e p ř i z n á v á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Odměna advokáta Mgr. Ondřeje Adametze **se u r č u j e** částkou 1075 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím žalovaného označeným v záhlaví tohoto rozhodnutí nebyl žalobci (dále též „stěžovatel“) udělen azyl podle § 12, § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“); současně bylo rozhodnuto o tom, že se na žalobce nevztahuje překážka vycestování podle § 91 zákona o azylu. Žalovaný v odůvodnění uvedl, že důvodem odchodu žalobce z vlasti byly obavy z povolání do bojů v Čečensku, které podle svých slov odmítal z náboženských důvodů, a obava z možného postihu za nenastoupení vojenské služby. Žalovaný uvedl, že obyčejní záložníci do Čečenska povolávání nejsou, žalobci tedy povolání do bojů nehrozí; pro odůvodněnost obavy z pronásledování je zapotřebí kromě subjektivního prvku pocíťování obavy i existence objektivního prvku, žalovaný však

nedospěl k závěru, že by státní orgány v zemi původu byly dostatečně informovány o náboženském přesvědčení žalobce, které mu nedovoluje bojovat, a proto požadavek splnění vojenské povinnosti není možné považovat za formu pronásledování z důvodu náboženství. Za těchto okolností nelze eventuální trestní postih za nenastoupení vojenské služby chápat jako formu perzekuce z náboženských důvodů. Proto žalobce nesplnil důvody pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Žalovaný se dále vyjádřil k neudělení azylu podle § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona o azylu a k neexistenci překážky vycestování podle § 91 zákona o azylu, když uvedl, že neshledal, že by žalobci hrozilo v zemi původu nebezpečí mučení, nelidského nebo ponižujícího zacházení nebo trestu, a to ani v důsledku možného uvěznění za nenastoupení vojenské služby. Žalovaný přitom odkázal na rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva ve věcech Vilvarajah a Costello-Roberts.

Rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 6. 1. 2005, č. j. 36 Az 882/2003 - 43, byla zamítnuta žaloba proti výše uvedenému rozhodnutí žalovaného. V odůvodnění soud uvedl, že případ žalobce a jím uváděné důvody pro udělení azylu hodnotil žalovaný v souladu s pravidly azylového řízení. Soud uvedl, že z příběhu žalobce neplyne, že by byl dán odůvodněný strach z pronásledování ve smyslu zákona o azylu, neboť přes své náboženské přesvědčení neměl žalobce v osobním ani pracovním životě problémy, o čemž svědčí jeho vysoké postavení v zaměstnání v době odchodu ze země původu. Pro své náboženské přesvědčení nebyl pronásledován ani za tuhého totalitního režimu. Soud neshledal pochybení z hlediska důvodů pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. K obecně formulované výtce vůči neudělení humanitárního azylu soud uvedl, že na něj není právní nárok, neboť je výsledkem správního uvážení žalovaného a proto jej soud přezkouvává pouze v omezeném rozsahu; nepřísluší mu přezkoumávat, zda zde humanitární důvody byly či nikoliv. Námitku týkající se překážky vycestování soud neshledal důvodnou s tím, že odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí. Nelze konstatovat, že by byly dány důvody zakládající překážku vycestování podle § 91 písm. a) bod 2 zákona o azylu, neboť žalobce přes údajný vydaný zatykač cestoval do země původu a zpět do České republiky i poté, co se dozvěděl o údajném vydání zatykače. Ze všech těchto důvodů soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Důvody včasné kasační stížnosti stěžovatel spatřuje v § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. Stěžovatel uvedl, že žalovaný v odůvodnění rozhodnutí poukázal na pasáž Příručky k postupům a kritériím pro určování právního postavení uprchlíků, kde se uvádí, že odmítnutí vykonat vojenskou službu může být založené na náboženském přesvědčení a v případě, že je žalobce schopen dokázat, že toto přesvědčení je upřímné, a nebylo vzato v úvahu, může být důvodem pro přiznání statusu uprchlíka. Žalovaný blíže neobjasnil, proč dospěl k závěru, že stěžovatel neprokázal státním orgánům své náboženské vyznání, odůvodnění tohoto závěru není dostatečně přesvědčivé. Přitom stěžovatel odkázal na publikaci Ondruš, R. a kol.: Správní řád, komentář, Linde Praha a. s., 2003, s. 419, týkající se požadavků na odůvodnění rozhodnutí. Stěžovatel je přesvědčen o tom, že jeho náboženské přesvědčení bylo motivem odchodu z armády a dále namítá nesprávné posouzení existence překážky vycestování podle § 91 zákona o azylu. Nevztažením překážky vycestování se žalovaný dostal do rozporu se zákonem o azylu i s mezinárodní smlouvou – s čl. 3 Úmluvy proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení i s čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“). Žalovaný sice odkázal na rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ve věci Vilvarajah s tím, že pouhá možnost špatného zacházení nemá sama o sobě za následek porušení čl. 3 Úmluvy. Podle stěžovatele se však judikatura vyvinula tak, že i pouhé riziko, že bude jednotlivec podroben zacházení zakázanému čl. 3 Úmluvy, stačí k tomu, aby soud konstatoval porušení tohoto ustanovení, je-li takové riziko dostatečně reálné a bezprostřední. Žalovaný se nezabýval tím, jaký trest může být žalobci uložen a jaké poměry panují v ruských věznicích, proto žalobce považuje závěr žalovaného ohledně překážky vycestování za nepodložený a odůvodnění za nepřesvědčivé. Žalovaný zejména neuvedl, jaké informace ze zdrojů, které uvedl, bral v úvahu, jakým způsobem

se tyto informace vztahují ke skutečnostem uváděným žalobcem v žádosti o udělení azylu a jak je žalovaný hodnotil, což je v rozporu s § 47 spr. ř.; žalobce opět odkázal na výše citovaný komentář správního řádu. Ze všech těchto důvodů stěžovatel navrhl, aby rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 6. 1. 2005, č. j. 36 Az 882/2003 - 43, byl zrušen a věc vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení. Současně stěžovatel požádal soud o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti popřel oprávněnost jejího podání, neboť má za to, že jeho rozhodnutí i rozhodnutí krajského soudu byla vydána v souladu s právními předpisy. Žalovaný uvedl, že v průběhu řízení o udělení azylu bylo objasněno, že důvodem žádosti stěžovatele o udělení azylu je obava z povolání do bojů v Čečensku a obava z postihu v případě nenastoupení vojenské služby. O udělení azylu požádal také z důvodu legalizace pobytu, jelikož mu skončila platnost povolení k pobytu na území České republiky a do Ruska se nechtěl vrátit, neboť má být hledán policií; přitom stěžovatel sám v letech 1997-2000 třikrát navštívil Ruskou federaci. Žalovaný setrvává na tom, že u stěžovatele nejsou dány důvody pro udělení azylu a že se vstupem do azylového řízení snažil zlegalizovat pobyt na území České republiky. Žalovaný navrhl zamítnutí kasační stížnosti a nepřiznání odkladného účinku.

Kasační stížnost je podle § 102 a násl. s. ř. s. přípustná a stěžovatel v ní namítá důvody odpovídající § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s.; rozsahem a důvody kasační stížnosti je Nejvyšší správní soud podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán. Nejvyšší správní soud přitom neshledal vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Kasační stížnost není důvodná.

Důvody kasační stížnosti jsou uvedeny v § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. První námitkou stěžovatele je skutečnost, že se žalovaný nedostatečně vypořádal s tvrzením stěžovatele, že důvodem jeho odchodu z armády a následného vydání zatykače bylo jeho náboženské vyznání, jenž mu bránilo ve výkonu vojenské služby. K tomu Nejvyšší správní soud konstatuje, že žalovaný se ve svém rozhodnutí přesvědčivým způsobem vypořádal s tvrzeními žalobce, když objasnil, že do bojů na území Čečenska nebyli povoláváni obyčejní záložníci a uvedl, že žalobce neinformoval dostatečným způsobem státní orgány v zemi původu o svém náboženském přesvědčení, jež mu nedovoluje bojovat; proto nelze eventuální trestní postih za nenastoupení vojenské služby chápat jako formu perzekuce z náboženských důvodů. S tímto závěrem se Nejvyšší správní soud ztotožnil; stěžovatel navíc v kasační stížnosti neuvedl žádné konkrétní skutečnosti svědčící o tom, že by se tvrzení žalovaného uvedená v napadeném rozhodnutí nezakládala na pravdě. Nejvyšší správní soud neshledal, že by odůvodnění žalovaného vykazovalo stěžovatelem namítané nedostatky. Rozhodnutí žalovaného týkající se této záležitosti shledal Nejvyšší správní soud ve shodě s názorem soudu prvního stupně v souladu se zákonem o azylu i s požadavky kladenými § 47 odst. 3 spr. ř. na odůvodňování rozhodnutí, neboť z něj je dobře seznatelné, z jakých důvodů – jež byly Nejvyšším správním soudem shrnuty výše – žalovaný neshledal, že by se v daném případě jednalo o pronásledování z důvodu náboženství.

Další námitkou kasační stížnosti je tvrzené nesprávné posouzení právní otázky existence překážky vycestování podle § 91 zákona o azylu, jakož i nedostatečné odůvodnění tohoto rozhodnutí. Žalovaný pochybil, když při rozhodování o této otázce nevzal v úvahu to, jaký trest žalobci v zemi původu hrozí, jaké poměry panují v ruských věznicích atd. Nejvyšší správní soud ve shodě se soudem prvního stupně dospěl k závěru, že rozhodnutí o překážce vycestování žalovaný posoudil v souladu se zákonem, neboť situaci žalobce nebylo možné podřadit pod žádný z důvodů podle § 91 zákona o azylu; přitom bylo zohledněno tvrzení žalobce o tom, že bude v zemi původu stíhán za nenastoupení vojenské

služby, ale byla zde dána i skutečnost, že žalobce v mezidobí přes tuto hrozbu několikrát vstoupil na území Ruské federace. Nejvyšší správní soud proto konstatuje, že rovněž rozhodnutí o neexistenci překážky vycestování bylo vydáno v souladu se zákonem a jsou z něj seznatelné důvody, z jakých žalovaný k tomuto závěru dospěl – těmito důvody byla skutečnost, že žalobcova situace nezaložila překážku vycestování ze žádného z důvodů taxativně vymezených v § 91 zákona o azylu. Proto Nejvyšší správní soud ve shodě se soudem prvního stupně konstatuje, že rozhodnutí žalovaného týkající se neexistence překážky vycestování shledal z výše uvedených důvodů zákonným i vyhovujícím požadavkům na odůvodnění ve smyslu § 47 odst. 3 spr. ř. Ze všech uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že důvody kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. nejsou dány.

Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.). Za této procesní situace, kdy Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti rozhodl neprodleně po jejím obdržení a po nezbytném poučení účastníků řízení o složení senátu, se z důvodu nadbytečnosti již samostatně nezabýval návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl soud podle § 60 odst. 1 a 7 s. ř. s., neboť neúspěšnému žalobci náhrada nákladů řízení nepřísluší a žalovanému v souvislosti s kasační stížností žalobce žádné náklady nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly. Stěžovateli byl pro řízení o kasační stížnosti ustanoven zástupcem advokát. V případě ustanovení zástupce účastníku řízení platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 7 s. ř. s., § 120 s. ř. s.). Soud proto určil odměnu advokátovi částkou 1 x 1000 Kč za jeden úkon právní služby – spočívající v první poradě s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení a 1 x 75 Kč paušální náhrady hotových výdajů, v souladu s § 9 odst. 3 písm. f), § 7, § 11 odst. 1 písm. b) a § 12 odst. 4 vyhlášky č. 177/1996 Sb. ve znění pozdějších předpisů, celkem 1075 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 3. srpna 2005

JUDr. Marie Součková
předsedkyně senátu